

KAKO URESNIČUJEMO NALOGE SINDIKATOV?

Ofenzivnejše gospodarjenje je porok za boljši družbeni in socialni položaj delovnega človeka

Kako se uresničuje politika, ki jo je Zveza sindikatov Slovenije začrtala na področjih gospodarjenja OZD v skladu z izhodišči dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, pri zagotavljanju socialne varnosti delavcev, na področju družbene kontrole cen, v srednjeročnem planiranju, in sistemih delitve po delu in uveljavljanju delegatskega sistema, so bila tista ključna vprašanja, ki jih je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta uvrstilo na dnevni red ene izmed svojih zadnjih sej. Prisostvovali so ji tudi predsedniki konferenc izvršnih odborov OO ZS iz večjih organizacij združenega dela ter predsedniki odborov dejavnosti. V obravnavo te problematike sta se vključila tudi predsednika republiških in mestnih sindikatov, Marjan Orožen in Franc Hribar.

Povsem razumljivo je bilo, da se je pretežno del trinpolurne razprave vrtel okrog rezultatov letošnjega poslovanja in politike cen ter planiranja. Ko je Jože Šketa – predsednik OS ZSS razlagal o aktualni problematiki, je še posebej poudaril, da z rezultati v letošnjem letu ne moremo biti zadovoljni, saj je poleg povsem objektivnih dejstev (npr. v kmetijstvu se soočajo s kar 100 odstotnim povečanjem cen gnojil in krmil), opaziti tudi premalo

kata v Igu ni. Tudi v Žičnici so preverili cenik, ugotovili, da »kršitev« ni bilo. Kljub težavam z repromaterialom in zastarelo opremljenostjo si v tej OZD prizadevajo za uveljavitev uspešnih proizvodnih programov, katere ne bo težko plasirati na tržišče. Po mnenju **Gabrijela Trčka** pa osnovni problem pravzaprav tiči v nedorečenem in povsod nezadovoljivo izpeljanem sistemu nagrajevanja po delu. Vse preveč je povsod prisotna zavist, da bi dobre delavce boljše nagradili. Tudi v znanstvenorazi- skovalnih organizacijah razmere niso povsem rožnate. **Predstavniki Kemijskega inštituta Boris Kidrič** je povedal, da se že srečujejo z odpisanostjo osnovne opreme, da kar 80 odstotkov dohodka ustvarjajo na podlagi nepo- srednih raziskav za združeno delo, kar pomeni, da je časa in denarja za poglobljeno znanstveno delo na področju temeljnih raziskav že močno načeto, kar se utegne na dolgi rok še kako maščevati. Tudi v njihovih vrstah se že pojavljajo zagotovljene socialne varnosti, zato so v zadnjem času storili več naporov pri nagrajevanju z uvedbo stimulativnejšega dela OD.

Rudi Zupanc je obširno spregovoril o problematiki, ki je v zadnjem času tako značilna za gradbeništvo, ob tem

ofenzivno politiko v dosedanjih zastavljenih ciljev, da ne moremo venomer pristajati na sezonski značaj proizvodnje (OZD, ki so na to vezane, bi morale najti dopolnilno dejavnost), da se še vedno precej dohodka ustvarja na podlagi višjih cen, še vedno ne beležimo v zvezi z vrnitvi-

V širši skupnosti smo vse bolj priča raznim pojavom, ki jih označujemo kot izsiljene sestanke. Na teh sestankih del kolektiva izsiljuje celoten kolektiv za uveljavitev nekaterih pravic. Gre za pot, ki pelje mimo spoštovanja samoupravnih aktov, ki jih sprejemajo najširši samoupravni organi. Če bomo kot sindikat popustili in dopustili takšno ravnanje, potem se lahko soočamo le še z anarhijo.

Iz razprave Marjana Orožna

jo cen na februarso raven marsikje naletele na vse prej kot odobravanje s strani poslovnih delavcev, da kljub neštetim in v družbenopolitični skupnosti skupaj vodenim aktivnostim na področju planiranja se marsikje še vedno a žal z enoletno zamudo pogovarjajo o analizi razvijanih možnosti...

Ob tem je Franc Hribar odločno poudaril nujnost aktivnejše gospodarske politike v OZD, saj lahko le z njo zagotavljamo tudi družbeni in socialni položaj delavca, sindikat mora odigrati aktivno vlogo pri spreminjanju razmer v organizacijah združenega dela. Le z dvigom proizvodnje za najmanj 3,5 odstotkov ter ob eno odstotnem zmanjšanju stroškov lahko zagotovimo doseženi nivo, ki pa lahko za Ljubljano, kjer je realni OD v tem polletju večji za 1,8 odstotkov pomeni nov izziv in spodbudo. OZD morajo same poiskati rešitve.

Ivan Andrašec iz Ljubljanskih mlekmarn – TOZD Posstva je opozoril na nevarnosti položaj kmetijstva, kjer se srečujejo z izrednim porastom cen za zaščitna sredstva in gnojila ter prevelikimi obrestnimi merami za kredite. Kljub vsem naporom in prizadevanjem izgube ni moč zmanjšati. Ali smo se sindikalni aktivisti pravilno organizirali za te aktivnosti, je dejal **Jože Sojler**, pomembno je namreč kako smo spejeli svoj program dela, ali smo ga opremili z nosilci. Zavedati se moramo, da morajo poti in rešitve, tako se znebiti izgub poiskati prav organizacije same. Sindikat pa mora biti ob tem odločnejši in zahtevati od vodstev tudi predloge za razreševanje. V Iliriji-Vedrogu se srečujejo z rastjo zalog končnih izdelkov. Kupna moč trga pada. Analizirali in preverjali so cene, a žal, nanje v preveliki meri vplivajo cene energije, a čeprav so energetske vire že substituirali, je opozorila **Saša Bernik**. S podobnimi težavami – padec kupne moči, rastoči stroški energije, prenizke marže za prehransko blago – se soočajo tudi v trgovini na drobno. Sindikat se je ob relativno zelo nizkih OD že moral pričeti ukvarjati s vprašanji zagotavljanja socialne varnosti nekaterih svojih delavcev. Toliko iz razprave **Vere Valant**. **Predstavniki Plutala** je poudaril nujnost in neskladnost povezovanja po repoverigi, saj si brez tega ni mogoče zamišljati kvalitetnega izvoza. Ostro se je tudi zaperstavil nenačrt- nemu in preveč kampanjskemu investiranju v širši druž- benopolitični skupnosti, kar je ilustriral s primerom iz- gradnje iste tovarne kot je Plutal na Kosovu, ob dejstvu, da sam Plutal lahko brez problemov »pokriva« celotno jugoslovansko tržišče. V Igu – tovarni gostinske opreme pa že razmišljajo, ali bi proizvodnjo v celoti spovedli tudi v zadnjem četrtletju, saj beležijo trenutno njihove zaloge končnih proizvodov vrednost 82 starih milijard din. Predstavniki te delovne organizacije je opozoril tudi na »nemoč« sindikalnih aktivistov, ki že dalj časa opozar- jajo na določene probleme, a žal posluha za vlogo sindi-

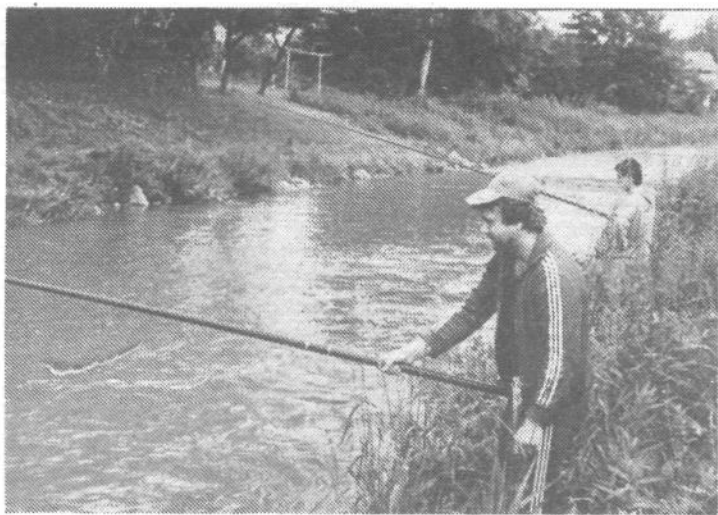
pa nič kaj optimistična. Pa vendar ni vse tako črno – več reda bi morali storiti na področju nelojalne konkurence, postopki okrog pridobivanja zemljišč bi se vendarle morali že skrajšati, precej rezerve je še vedno v tehnologiji, preveč prisotna pa je še vedno samovoljna projektantov. **Franc Hribar**, ki je posegel v razpravo, je opozoril, da je gradbeništvo lani v Ljubljani izkazalo 6 odstotno porast proizvodnje. Zavzel pa se je za uvedbo gradnje na ključ ter za boljše nagrajevanje gradbenih delavcev, ki naj bi stimulatивно vplivalo na kvalitetnejši odnos do oprav- ljenege dela.

Brez motiviranosti in spodbud ne bo premikov

»Zavedati se moramo, da je sindikat lahko aktiven in vpliven le, če deluje kolektivno z vsemi samoupravnimi in subjektivnimi dejavniki. Situacija je dosti resna, ostreši se je potrebno prevelike odvisnosti od kreditov, v gospodarstvu mora priti do razčiščenj, vse preveč iščemo rešitve v korekcijah in dopolnitvah, premalo pa v tem, kako zmanjševati stroške in povečati produktivnost. Probleme izgubaš moramo začeti razreševati do konca, do likvidacije, če drugih alternativ ni. Predstavljajo nam breme in zavirajo gospodarsko rast«. S temi mislimi se je v razpravo vključil tudi Marjan Orožen. Po njegovem morajo biti v ospredju dejavnosti sindikalnih aktivistov v predlaganem obdobju dve vprašanji – **problem motivira- nosti in spodbud** kar pomeni preseči ohlapne razprave o nagrajevanju po delu in jih dosledno prenesti v življenje ter problematiko planiranja.

Vse premalo je ob planiranju prisotno spoznanje, da pravzaprav plan pomeni za OZD ali družbenopolitično skupnost nek cilj, za katerega realizacijo se je potrebno boriti in ga izpeljati, zato je prav, da tudi obravnave zaključnih računov predstavljajo ocene planov. To plani- ranje naj ne bo osamljeno, biti mora dialektično poveza- no in izdelano samoupravno.

J. DOMITROVIČ

Na fotografiji so resda ribiči – ljubitelji, preveča pa jih tekmovalni duh. Ob 30. letnici ribiške družine Barje so se v ribarjenju tudi pomerili na bregovih Malega grabna.

NASA KOMUNA

glasilo ok szdl ljubljana vič·rudnik

leto XXII številka 9 25. junij 1985

izhaja štirinajstdnevno

Volilni zakon naj se prilagodi življenju

V okviru priprav na skupščinske volitve 1986 je repu- bliška konferenca SZDL Slovenije pripravila področne posvete. Namen posvetov je bil, da se dogovorijo z neposrednimi nosilci o nalogah ki so dokaj nejasno opre- deljene v volilnem pravilniku. Pri obravnavi predvidenih sprememb volilne zakonodaje pa je bilo dogovorjeno, da hkrati opravimo tudi obravnavo te problematike na zborih Skupščine SRS. Razprava o dopolnitvah volilnega pravilnika pa naj bi bila priložnost za oblikovanje dodat- nih pobud za njegovo dopolnitev.

Volitve članov delegacij za delegiranje delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in SIS ter način delegiranja delegatov v te skupščine ureja zakon, ki je bil sprejet leta 1977 in dopolnjen v letu 1981. Spremembe in dopolnitve zakona niso kritično posegle v vsebino, tem- več so pomenile le dograjevanje zakonskih rešitev v skladu z izkušnjami, ki so izhajale iz prakse do tedaj izvedenih splošnih volitev. Tudi v razpravi na posvetu smo bili mnenja, da se zakon dopolni predvsem v tem, da bo omogočil pri oblikovanju delegacij za skupščine SIS več prilaganja različnim razmeram v temeljnih samou- pravnih organizacijah in bolj racionalno oblikovanje teh delegacij. Prinesel naj bi racionalizacijo nekaterih opravil v volilnem postopku. V zakonu naj bi se na novo uredila predvsem naslednja vprašanja:

Določba 1. odstavka 36. člena zakona naj bi se dopol- nila tako, da bo jasno, da delovni ljudje – kmetje popol- noma samostojno oblikujejo svoje delegacije – ne pa enotne delegacije skupaj z delavci v zadrugah in drugih oblikah trajnejšega sodelovanja z organizacijami družbe- nega dela. Ustrezno dopolnitev se predlaga v 2. členu osnutka;

– Predvidena je tudi zakonska dopolnitev po kateri naj bi imele dve ali več manjših temeljnih delegacij možnost oblikovanja skupne delegacije za delegiranje v skupščine

SIS. To možnost naj bi imele tiste organizacije in skupno- sti, ki so toliko velike, da ne morejo oblikovati delegacije (več kot 30 zaposlenih) a vendar nimajo več kot 60 zaposlenih. Prav tako naj bi imele možnost oblikovanja skupne delegacije tudi temeljne organizacije združenega dela drugih skupnosti in ki so združene v DO. Zanje bi to veljalo ne glede na število zaposlenih le v primeru ko so združene v isti, oziroma istih SIS.

– V razpravi se bo po vsej verjetnosti pojavila tudi zakonska dopolnitev po kateri bi temeljna samoupravna organizacija ali skupnost lahko določila, da opravlja njen delavski svet oziroma skupščina KS ali drug ustrezen upravni organ funkcijo delegacije za delegiranje delega- tov v skupščine SIS. Pri tem pa moramo posebej poudari- ti, da bi šlo samo za tiste SIS družbenih dejavnosti, ki ne sodelujejo pri odločanju v skupščinah družbenopolitične skupnosti.

– upravičeno se postavlja vprašanje glasovanja delov- nih ljudi, ki so v času volitev odsotni (transportne organi- zacije, organizacije kjer je večje število zaposlenih veza- no na terensko delo). Z zakonom je potrebno določiti način s katerim bi tudi tem zaposlenim zagotovili udelež- bo na glasovanjih. Po predlagani rešitvi naj bi glasovali predhodno odločitev o tem naj bi sprejela volilna komisi- ja oziroma le ta v soglasju z občinsko volilno komisijo.

– Z ozirom na to, da je bilo ob zadnjih volitvah precej težav v tistih OZD, ki imajo v tujini večje število svojih delavcev se v osnutku zakona predlaga dopolnitev po kateri se pri ugotavljanju volilnih izvidov ne upoštevajo glasovi tistih delavcev, ki so bili v času splošnih volitev na delu v tujini.

To so nekatera bistvena vprašanja, ki zadevajo spre- membo volilnega zakona in o katerih naj bi tekla široka razprava pred jesenskim zasedanjem republiške skupš- čine.

6. julija praznik v Notranjih gorinah

Skupščina in družbenopolitične organizacije KS Notranje gorice vabijo vse krajanje na prosla- vo krajevnega praznika, ki bo v soboto 6. julija ob 18. uri v domu krajanov. Po končani proslavi bo tovariško srečanje, ki ga organizira GD Vna- nje gorice!

Vabljeni!

Ob dnevu borca 4. julija čestita- mo vsem članom ZZB NOV. Dan borca proslavimo v spomin na do- gajanja v času NOB, v prizadevan- jih vseh za ohranitev bratstva in enotnosti narodov in narodnosti – najsvetlejše vrednote izbojevane v času narodno osvobodilnega boja.

Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Ljubljana Vič-Rudnik

Delavci Cestnega podjetja Ljubljana so z obnovo Tržaške že začeli in tudi obvoz je že urejen. Letošnje poletje bo tako še en del Tržaške bolj podo- ben cesti kot je zdaj. Okrog 300 metrov ceste bo tako imelo enak prečni profil kot lani odprti odsek. Cesta bo štiripasovna, načrtovalci pa so upo- števali tudi dolgoročne razvojne načrte v prometu in rezervirali tudi pas za bodoči tramvaj.